

Nehezebb lesz pénzhez jutni

Január elsejétől gyökeresen átalakul a mezőgazdasági támogatások rendszere

● Sok a kérdőjel a következő négy esztendőben felhasználásra kerülő, közel 16 milliárd eurós európai uniós agrártámogatás körül. Az erdélyi falugazdász-hálózat a gazdák szakszerű tájékoztatására törekszik, hogy a támogatások igénylésekor a termelőket ne érjék váratlanul a változások.

MAKKAY JÓZSEF

A 2023–2027-es időszakban a romániai mezőgazdaság összesen 15, 95 milliárd euró európai uniós támogatásból gazdálkodhat. Az összeg nagyobbik részét – 9,78 milliárd eurót – teszi ki a területalapú támogatás. Az Országos Vidékfejlesztési Program (PNDR) keretében a következő négy esztendőben 5, 86 milliárd eurós pályázati keret áll a romániai gazdák rendelkezésére. A 2023. január elsejétől gyökeresen megváltozó román agrártámogatási rendszer egyelőre sok kérdést és bizonytalanságot vet fel, elsősorban azért, mert a román szaktárca nem végezte el időben a feladatát. A mezőgazdasági minisztériumnak alárendelt intézmények – a Vidéki Beruházások Finanszírozási Ügynöksége (AFIR), az Országos Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökség (APIA) és a megyei mezőgazdasági igazgatóságok – munkatársai Bukarestből

várják az agrártámogatások lehívásáról szóló jogszabály elfogadását. Ennek hiányában csak találgatni lehet a részletekről.

Hatvankét falugazdász segít Erdélyben

Román állami mezőgazdasági szaktanácsadói hálózat hiányában az erdélyi magyar gazdák szakszerű tájékoztatását a budapesti Agrárminisztérium által finanszírozott falugazdász-hálózat vállalja. Erdélyben jelenleg nyolc civil szervezet keretében fejt ki tevékenységét a 62 falugazdász. A három legnagyobb szakmai szervezet – a Székelyföldi Gazdaszervezetek Egyesülete, a közép- és dél-erdélyi megyék magyar

lakta településeit átfogó kolozsvári Pro Agricultura Egyesület és a partiumi megyék gazdáinak szaktanácsadását felvállaló Partium Vidékfejlesztésért és Mezőgazdaságért Egyesület – év végéig jelenteti meg magyar nyelvű tájékoztató füzetét az új romániai agrártámogatási rendszerről. Becze István, a Székelyföldi Gazdaszervezetek Egyesületének vezetője lapcsaládunknak elmondta, a jelenleg rendelkezésükre álló román nyelvű információkat dolgozzák fel magyar nyelven, hogy a gazdák átfogó képet kapjanak a január 1-jétől életbe lépő változásokról. „Januárban és februárban a falugazdászok tájékoztató találkozókat szerveznek a gazdák számára, hogy idejében felkészüljenek a mezőgazdasági termelőket a változásokra. A legnagyobb kihívásnak számító bizonytalanságot, infor-

mációhiányt szeretnénk elkerülni. A gazdákat arra biztatjuk, hogy éljenek a pályázati lehetőségekkel. Szakszerű szaktanácsadás keretében elmondjuk, hogy milyen lehetőségeik vannak, mire figyeljenek – fogalmazott a mezőgazdasági szakember. Becze szerint a Hargita megyei gazdák az elmúlt években nagyon jól szerepeltek a mezőgazdasági pályázatok terén. A hegyvidéki gazdálkodásra elnyerhető országos pályázatok 25 százalékát a székely megye gazdái hívták el mintegy százmillió euró értékben. E mögött ott áll a falugazdász-hálózat kemény munkája.

Anyagi előnye is van a környezetbarát gazdálkodásnak

A szakember ugyanakkor arra biztatja a gazdákat, hogy csak arra pá-

lyázzanak, amit a gazdaságukban fel tudnak használni. Egyre hangsúlyosabb a mezőgépforgalmazó cégek csábítása, de a magas agrárpályázati összegek miatt bonyolult mezőgazdasági berendezéseket és szoft vereket is kínáló vállalatok próbálják rászózni termékeiket a gazdákra olyan címszó alatt, hogy érdemes beruházni, mert a támogatás nagyobb része ingyen jön az Európai Uniótól. A szakemberek szerint az ilyen csapdákat idejében el kell kerülni, mert a kis önrésszel megszerezhető és a gazdaságban nem használt berendezés később ügyis pénzbe kerül. A Székelyföldi Gazdaszervezetek Egyesületének vezetője szerint a legnagyobb kihívás az, hogy a közös feldolgozás és értékesítés irányába mozduljon el a közfelfogás. „Ha sikeresek akarunk lenni, akkor összefogással kell feldolgozni és értékesíteni a mezőgazdasági termékeket. Gazdáink nem szívesen szövetkeznek, de ha azt látják, hogy akár egy öttagú szövetkezet keretében is a nagy összegű pályázatok 90 százalékát finanszírozza a vidékfejlesztési program és csupán tíz százalék az önrész, akkor könnyen kaphatók egy ilyen összefogásra – fogalmazott Becze István. A gazdaszervezet vezetője azt is hangsúlyozta, hogy a változásokra nem gondként, hanem lehetőségként kell tekinteni. Példaként a nagy jövő előtt álló biogazdálkodást hozta fel. A székelyföldi megyék több tízezer hektárnyi hegyvidéki legelőit vonják be biogazdálkodásba, ahonnan magasabb áron értékesíthető biotéj és biohús származik, miközben a gazdák jóval magasabb területalapú támogatáshoz jutnak. A szakember szerint ez a trend Székelyföld számára kedvező.

mezőgazdaság

A biogazdálkodókat hozza helyzetbe az új támogatási rendszer

FOTÓ: PINTI ATTILA

Több mint ezer kilométeres vezetéken jön majd az áram Azerbajdzsánból

● Aláírták az Azerbajdzsán, Grúzia, Románia és Magyarország közötti, energiafejlesztési és -szállítási stratégiai partnerségről szóló megállapodást szombaton Bukarestben. Orbán Viktor a román fővárosban leszögezte, az EU-nak korrigálnia kell a Románia schengeni csatlakozásának elutasításával elkövetett hibáját.

A világon egyedülálló beruházás mellett kötelezte el magát partnereivel Magyarország, a világ leghosszabb tenger alatti villamosenergia-vezetékének megépítésére készülünk – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök szombaton Bukarestben, mielőtt aláírták az Azerbajdzsánból Georgián és Románián keresztül Magyarországra áramot szállító villamosenergia-hálózatról szóló

szerződést. A kormányfő hangsúlyozta, az Európai Unió stratégiai vákuumban van, amelyben az országok vezetőinek kell gondoskodniuk arról, hogy megteremtsék országaik számára a gazdasági és energiabiztonságot. Hozzátette: a megoldás új energiaforrások keresése és beszállítása Európának. Az eseményen megemlítette Orbán Viktor azt is, hogy nyolc év után érkezett újra Bukarestbe, és hatalmas fejlődést tapasztalt, amely meglátása szerint indokoltá tette Románia

tagságát a schengeni övezetben. De a minap „az EU-ban még hibás döntést hoztunk” – emlékeztetett –, és ezt korrigálni kell, Romániát fel kell venni a szabad mozgást biztosító övezetbe.

Megkönnyíti az energiaellátást

Az elsősorban szél- és napenergia-termelésből Azerbajdzsánból villamos energiát szállító, tenger alatti vezeték 1195 kilométer hosszúságú lesz, és gyors internetes adatátvitelre alkalmas optikai kábellel is összeköti majd Romániát és Georgiát. Kapacitása eléri az 1000 megawattot. A szerződést Orbán Viktor mellett Nicolae Ciucă román kormányfő, İlham Aliyev azerbajdzsáni elnök és Irakli Garibashvili georgiai miniszterelnök írta alá Ursula von der Leyen jelenlétében. Az

Európai Bizottság elnöke kihangsúlyozta, a vezeték nemcsak az orosz fosszilis energiaforrásokkal szemben jelent alternatívát, hanem a tiszta, hozzáférhető és biztonságos, megújuló energiaforrásokra épülő jövőt is szolgálja. Szerinte a vezeték kiépítése Georgiát energetikai csomóponttá teheti, és integrálhatja az

Európai Unió energetikai piacába, ugyanakkor megkönnyítheti Moldova, a Nyugat-Balkán energiaellátását is, és minden bizonnyal Ukrajna újjáépítését is segíteni fogja. İlham Aliyev, Azerbajdzsán elnöke szerint mindkét félnek előnyös, hogy országa az EU egyik fontos energiabeszállítójává válik.

Földgázt vásárol Románia a kaukázusi országból

Megkötötte az első földgáz-behozatali szerződést a Romgaz földgáztársaság az azerbajdzsáni SOCAR állami olajvállalattal, amely január elsejétől kezdődően előre betervezett gázszállításokat tesz lehetővé – közölte pénteken a román állami vállalat. A szállítást a Déli Földgázfolyosón keresztül, a TAP (Adriai-gázvezeték), az IGB (görög-bolgár interkonnektor), valamint Románia és Bulgária nemzeti gázhálózatának igénybevételével bonyolítják le. Az importszerződés a Romgaz és SOCAR között júniusban meghatározatlan időre megkötött keretmegállapodáson alapul.